

Spoštovane in spoštovani, prav vsi lepo pozdravljeni tudi z moje strani,

Predsednik Policijskega veteranske društva Sever Emerik Peterka vas je že nagovoril in še posebej pozdravil posameznike generalni sekretar Anton Pozvek. Sam želim predstaviti razlog naše današnje svečanosti. Tu, v nekdanjem Zastavi avtu, je bilo leta 1990 tajno skladišče orožja, streliva, eksplozivnih in protiklepnih sredstev, opreme in dokumentacije Posebne enote milice UNZ Ljubljana mesto in UNZ Ljubljana okolica, pod skupnim imenom 1. bataljon PEM RSNZ RS. Takratni komandant oz. poveljnik sem bil. Leto prej je poveljnik RŠ TO letalski general Ivan Hočevar skorajda razorožil TO in zahteval, da se njihova oborožitev odpelje v skladišča JLA pod krinko slabo varovanih skladišč TO. Nastala je MSNZ, tajna in enkratna organizacija. Posebej izbrani miličniki in teritorialci smo z roko v roki poskrbeli, da je prešel dovršen del orožja nazaj bodočim osamosvojiteljem. Že takrat so nastala tajna skladišča.

To je bila torej zame učna ura. Naše skladišče je bilo v prostorih UNZ Ljubljana mesto na Prešernovi 18, nasproti vojaške bolnice Mladika. Z zvonika so nas ostrostrelci spremljali skozi daljnoglede ostrostrelnih pušk. Še posebej sem se zavedal morebitnega vpada v objekt in odvzem orožja, streliva in opreme za potrebe PEM in dela VEM. Po prevzemu dodatne in specialne oborožitve, vključno z protiklepnimi sredstvi v SEM, sem se odločil, da je vso oborožitev potrebno nekje spraviti na varno. Da smo to oborožitev prejeli, so med najbolj zaslužnimi Jože Kolenc in Alojz Kuralt iz RSNZ ter Vinko Beznik iz SEM, najožji sodelavci ministra Igorja Bavčarja.

Odšel sem do direktorja servisa Zastava avto Mirana Koširja, s katerim sem sodeloval že v času, ko sem bil komandir PM Vič. Dne 14.12.1990 sem mu zaupal željo s prošnjo. Takoj je pristal, da za naše potrebe izbere najbolj varno lokacijo v tem objektu. On je krivec, da smo danes na tej svečanosti tu. Prostor sva si ogledala, prevzel sem ključke, zamenjal ključavnico in preselitev se je pričela 19.12.1990. Šele po vojni sem mu povedal, kaj je bilo v teh prostorih. Nekajkrat sem ga obvestil, kdaj bo skladišče v funkciji, da je lastne varnostnike odpeljal na obhod, da raztovarjanje in odvozi niso bili kompromitirani. Ključke skladišča smo imeli samo vodja tehničnih zadev Andrej Božič, moj namestnik Stane Plohl (žal pokojni) in jaz. V skladišče smo sprva prihajali sami, kasneje vse več PEM-ovcev, ker sami trije nismo zmogli opraviti vsega. Še posebej je bilo naporno skladiščiti vse, kar nam je bilo dodeljenega iz zavzetega skladišča JA v Borovnici. Z mano je bil tu večkrat moj stalni spremljevalec in voznik Marjan Klopčič. Zaradi stroge konspiracije niti načelnika UNZ Ljubljana mesto in UNZ Ljubljana okolica do konca vojne nista bila seznanjena s tem tajnim skladiščem.

Po odločitvi vodstva MNZ je 05.11.1991 republiški podsekretar Pavle Čelik odredil, da disperzirano orožje z dokumentacijo enote dostavijo v skladišče MNZ. V tem skladišču je bilo po zadnji evidenci 3232 kosov orožja. Mnogo streliva, bomb in protiklepnih sredstev je bilo uporabljenih na usposabljanjih. Skladišče smo izpraznili. Ključke sem z zahvalo predal Miranu Koširju, brez kakršnih koli nadomestil. Le prijateljstvo se je še poglobilo.

Manjše in občasno tajno skladišče sem imel pri družini Rozman v Kamniku pod Krimom.

Na mnogih lokacijah tajnih skladišč MSNZ, s katerimi so razpolagali pripadniki TO so PEM-ovci, sodelovali pri prevozih, varovanju in premeščanju oborožitve in opreme. Naštel bom najbolj udarna:

Miroslav Debelak, Kresnice

Branko Kršinar, Topol

Ciril Sušnik, Topol
Tomaž Luštrek, Medvode
Andrej Magister, Celovška cesta
Frančišek Urh, Vegova
Jakob Visinski, Kamnica
Anton Velepič, Vinje
Družina Jereb, Cesta na Brdo
Ivan Pirš, Videm
Janez Rotar, Zalaznikova
Vrečar Drago, Jamova 15, kjer so bila tudi prva sestankovanja MSNZ TO in PEM
Opekarna Ljubljana
Janez Oven je imel skladišče v lovski šupi na Babni gori in druga.

Naloge smo opravljali skupaj. Teritorialci in miličniki smo bili eno. Tako sta na primer na Rakitni premeščala orožje organizatorja MSNZ iz vrst TO Vič Edvard Šarani in iz vrst milice komandir PM Vič Marko Jakopin, skupaj s svojimi sodelavci. Prve in najpomembnejše Transporte so opravili Beznikovi specialci. Pripravili smo tudi seznam morebitnih tajnih skladišč na širšem ljubljanskem območju, do Loke pri Zidanem mostu in Ankarana, če bi nastale potrebe. Med drugimi je bil na seznamu tudi vikend bivšega sekretarja za notranje zadeve Janeza Zemljariča. Mislim da je bilo na Ljubljanskem s tem tajnim skladiščem in tajnim skladiščem SEM aktivnih 55 tajnih skladišč, pod roko MSNZ TO in milice.

Poudariti moram, da je bilo sodelovanje s 5. Pokrajinskim štabom TO enkratno. S komandantom Miho Butaro sva bila dnevno v stikih, sestankovali in načrtovali smo s sodelavci. Omenim naj le mojega namestnika Staneta Plohla, namestnika komandanta pokrajine Vojka Adamiča, pa Miloša Šonca, Marina Medeota, Iva Furlana, da ne naštevam naprej in na koga pozabim.

Spoštovani. Dovolite da se posebej zahvalim mojim najožjim sodelavcem, pripadnikom PEM. Mojemu prvemu namestniku Zlatku Beškerju, Stanetu Plohlju, drugemu mojemu namestniku, pomočniku Konradu Krašku, poveljniku Jožetu Poštraku, poveljniku Srečku Prcaču, vodji materialno tehničnih zadev Andreju Božiču, poveljniku 1. čete Cirilu Sušniku in njegovemu pomočniku Francu Trbovšku, poveljniku 2. čete Matjažu Komeričkemu (pokojni) in njegovemu pomočniku Francu Debeljaku, poveljniku 3. čete Milanu Stojakoviču in njegovemu pomočniku Borisu Peterki, skratka vsem miličnikom PEM, ki so kot domoljubi bili pripravljeni opraviti vse naloge, ki so jim bile dane. To so domoljubi, ki jim ni para. Žal je ostalo življenje našega dragega prijatelja iz vrst PEM Stanka Straška pred Filozofsko fakulteto, ko mu je srce zastalo zaradi strela iz avtomatske puške. Agresorja so PEM-ovci s takojšnjo, enkratno akcijo za vedno ustavili za Bežigradom. Zahvaljujem se vam za prispevek k osamosvojitvi in vaše domoljubno delo.

Takih in drugačnih skladišč je bilo še nekaj. Za človeški faktor smo temu včasih rekli. Z medicinsko sestro Mileno Rogelj sem v Pediatrični kliniki pripravljaval skrivališče in morebitno zdravstveno oskrbo mojim in drugim borcem. Ko sem bil z družino med Brionsko ohladitvijo na Kamenjaku pri Premanturi, me je preko radijske zveze po zahtevanem klicu iz Ljubljane detektirala JA. Z Puljskega letališča, kjer je bil 185. lovsko bombniški letalski polk 5. korpusa vojnega letalstva in protizračne obrambe, so v zrak poslali 3 gazele in 1 bojni avion z vso potrebno oborožitvijo. Tudi tu me je spremljala Milena, 3 letna hči Simona in 9 letna Jerneja Žaja. JA me kljub iskanju po zraku in po cestah ni uspela dobiti. So se pa slovenski lastniki vikendov dogovorili v katerih kletih me bodo skrivali. Omeniti moram družine Sešek,

Podgoršek, Vreček, Korošec, Sokač in Žaja. Vsem lepa hvala. Zahvala pa gre tudi premanturcu Radu Mezuliću (žal pokojni) in vsej družini, ki mi je ponudila pomoč. Danes med nami pozdravljam Loredano in Božidarja Mezulića. Božidar je bil v času osamosvojitve R Hrvaške v štabu za obrambo Istrske županije, danes drugi človek iste županije v protipožarni zaščiti.

Miličnik godbe milice Franc Ambrož je reševal pobegle slovenske vojake iz hrvaških vojašnic JA in jih skupaj z ženo Marijo skrival pri sebi doma in jim zagotovil varen prihod na njihove domove.

V tem času smo spoznali, da je skrivnost svobode pogum. Pogum, sposobnost, usposobljenost in odrekjanja, so razlog, da je dal pogajalec iz vrst MNZ Boris Žnidarič zadnjo brco vojakom JA v Kopru. Ta zahteven projekt vsako leto praznujemo in to bo letos 26.10. na letališču v Cerkljah. Postali smo neodvisni in samostojni.

Mi smo imeli sanje, danes vse manj upanja. Orožarske afere, tajkuni, patrie, zavoženo gospodarstvo, polnjenje proračuna skozi ZUJF, odvzem minimalnih pridobljenih veteranskih pravic, osiromašenje družin, otrok, dijakov, študentov, upokojencev in drugih kategorij. Le države nam še niso dokončno ukradli. Vse to je privedlo do vse slovenskih vstaj v katerih smo sodelovali tudi veterani. Janševa vlada je padla. Sedanja vlada Alenke Bratušek mora napolniti proračun, vendar ne z nepremičninskim davkom in nekaterimi drugimi ukrepi, ki dajo revnim in socialno ogroženim komaj dihati. Upamo, da se bo držala smeri, saj je na slovesnosti ob 70. letnici 1. kongresa protifašistične ženske zveze kot govornica izjavila prejšnji teden, da v času gospodarske in socialne krize grozi še poglobljanje socialnih razlik, a na te v Sloveniji ne smejo pristati.

Upamo na najboljše. Ponosni smo na domovino, srečno Slovenija.

Ljubljana,
Stane Leskovšek

19.10.2013